

DESCOPERIREA COLEOPTERULUI CARABUS HAMPEI GUTIENSIS TAKACS ET LIE

TAKACS ADALBERT

La începutul anilor 1970 am extins spațiul de cercetare și în partea de nord a țării în Maramureș Munții Gutinului, orașul Sighet și împrejurimi, atât pentru fluturi epidoptere cât și gândaci-coleoptere. În munții Gutinului, părăsind orașul Baia Sprie, la lacul Bodı am așezat capcane în sol pentru capturarea de specii carabus, unde am recoltat pe lângă unele specii cunoscute deja și un carabus de talie mare, robustă, culoarea albastră închisă, neagră. Nu cu mult înainte am văzut la Muzeul din Deva în colecția lui Mallasz un carabus asemănător, cu locul de capturare la Săcărâmb din Munții Metalici, respectiv *Carabus hampei var. hunyadensis Csiki* 1946, conform literaturii de specialitate, de unde am obținut un exemplar pentru colecția mea. Dat fiind asemănarea cu cea prinsă de mine în Munții Gutinului, am presupus că ar fi aceeași specie, doar că aceasta este mai mare. Dar am găsit interesant, ca aceea specie să apară și în nordul țării la o distanță așa de mare de 200 - 300 km față de locul de baștină - Săcărâmb. Menționez că m-am consultat și cu dr. Nicolae Găvulescu din București, specialist în entomologie, care văzând gândacul îmi spunea că este vorba probabil de un *Carabus hampei var. dacicus*. Eu am presupus că ar fi *Car. hampei var. hunyadensis Csiki*.

În decursul anilor am capturat cca. 150 exemplare, folosindu-le și pentru schimburii; sigur că un număr mare de exemplare se află și în colecția muzeului Județean de Istorie și Artă Zalău.

Între anii 1985-1990 am efectuat mai multe schimburi, diferite specii de carabus din județul nostru și din Maramureș - specii nordice - cu cele sudvestice din Banat, cu dr. Lie Pompiliu din Lugoj un colecționar pasionat carabolog, care aprecia că acest carabus de pe Gutin diferă de cei de la Săcărâmb, de unde el a capturat mai multe exemplare. Având relație directă cu un specialist în determinări din Japonia el trimitea mai multe exemplare din ambele specii pentru a stabili dacă ele aparțin aceleiași specii sau nu. Profesorul dr. Ryosuke Ishikawa de la Departament of Natural History Faculty of Science Tokio Metropolitan University - Japan, în 6 noiembrie 1991 prin

scrisoarea de răspuns dată lui dr. Lie comunică pe baza examinării organelor genitale (specialist în acest domeniu), confirma că cele două populații sunt subspecii diferite. Pe baza acestei confirmări, dr. Lie s-a oferit în vederea documentării de omologare al acestui carabus, descriindu-l în lucrarea sa în limba germană cu titlul: *Bemerkungen zu Carabus (Morphocarabus) hampei Kuster 1846 aus Transsylvania mit Beschreibung zweier neuen Unterarten*, apărută în *Folia Entomologica Hungarica-Rovartani kozlemenyek* 1992 p.113-120 Budapest. În această lucrare apare și capitolul: *Carabus (Morphocarabus) hampei guttensis Takacs et Lie ssp. n.*

Denumirea și descrierea acestuia: acest carabus are o mărime de mărime 32 - 38 mm, elitrele de culoare închisă mătăsoasă, rar vișinie, trăiește în pădurile de fag la o înălțime de 500 - 700 m, locuri umede, solul argilos galben-roșiatic. Elitrele cu 4 sau 5 intervale primare pe care se găsesc puncte mici bine vizibile, incidența sezonieră maximă: mai, iunie mai puțin iulie.

Coabitează și cu alte specii de carabus ca: *C. obsoletus* Csikii Mallasz, *auronitens escheri* Pall, *irregularis montandoni* Buyss., *violaceus* var. *pseudoviolaceus* Kr. , *cancellatus* var. *pseudograniger* Reitt.

Bibliografie:

S. Panin

Fauna R. P. R. Insecta. Volumul X. Familia Carabidae. Editura Academia. R. P. R. 1955.

Csiki Erno

Die Käferfauna des Karpathenbeckens - 1946,
Gattung carabus L.